

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Afet Risk Azaltma Programları

20 Maddelik Kontrol Listesi

Çeviren: Ada İlyada Utkucu

Afet Risk Azaltmanın Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Hale Getirilmesi İçin 20 Maddelik Kontrol Listesi

Afet risk azaltma ve toplumsal cinsiyet, sosyoekonomik kalkınma sektörlerini ilgilendiren konulardır. Afet risk azaltmanın toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirilmesi, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında merkezi bir öneme sahiptir. Bu kontrol listesi, teknik, siyasi, sosyal, kalkınma ve insani yardım süreçlerinde afet risk azaltmanın toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirilmesi için öncelikli alanlar sunmaktadır.

Teknik Süreç

Doğru politika rehberliği ve Afet Risk Azaltma Programı (ARA), aşağıdaki alanlarda teknik açıdan toplumsal cinsiyete duyarlı bir yaklaşım gerektirir:

- 1) Siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda toplumsal cinsiyet eşitsizliği uygulamalarının yanı sıra erkeklerin ve kadınların ulusal ve yerel düzeylerde oynadıkları farklı rolleri dikkate alan toplumsal cinsiyete bağlı bir zarar görülebilirlik analizine dayanan toplumsal cinsiyete duyarlı risk değerlendirmelerinin yapılması.
- 2) Potansiyel ve yıkıcı tehlikelerle ilgili erken uyarı mesajlarına kadınlar ve erkekler arasındaki farklı ihtiyaçları ve farklı erişimleri dikkate alarak, ulusal ve yerel erken uyarı sistemlerini toplumsal cinsiyet perspektifinden geliştirilmesi.
- 3) Afet risk azaltmasında toplumsal cinsiyete duyarlı risk değerlendirmesi ve kırılganlık analizi konusunda kadınların kapasite ve bilgilerini artırmak için harekete geçilmesi.
- 4) Uluslararası kuruluşların ve hükümetlerin toplumsal cinsiyete duyarlı afet risk azaltmasında kaydedilen ilerlemeyi izlemelerini ve değerlendirmelerini sağlayacak afet risk azaltma için toplumsal cinsiyete duyarlı göstergeler geliştirmek.

Siyasi Süreç

Hükümetler ve parlamentolar, aşağıdaki eylem başlıklarını hayata geçirerek siyasi kararlılıklarını göstermelidir:

- 5) Toplumsal cinsiyet perspektiflerinin ARA ulusal gündemine dahil edilmesini sağlamak için afet risk azaltma ulusal komitesi ve ulusal platformunda bir ulusal koordinatör belirlenmesi.
- 6) Toplumsal cinsiyet konularının ve kadınların kaygılarının politika düzeyinde ele alınmasını sağlamak için afet risk azaltmasına yönelik mevcut ulusal politika ve planların toplumsal cinsiyet perspektifinden gözden geçirilmesi.
- 7) Savunuculuk, kapasite geliştirme ve toplumsal cinsiyete duyarlı ARA'ya teşvik eden programlar için ulusal bir bütçe ayrılması.
- 8) Tüm ARA faaliyetlerinde hem erkeklerin hem de kadınların ulusal politika, plan ve mali kaynaklara eşit şekilde katılmalarını ve bunlardan eşit şekilde yararlanmalarını sağlamak için toplumsal cinsiyete duyarlı afet risk azaltmaya yasal destek sağlayacak mevzuatın yürürlüğe konması.

Sosyal Süreç

Hükümetler, eğitim kurumları ve sivil toplumlar, toplumsal cinsiyete duyarlı afet risk azaltma için elverişli bir ortam yaratmak amacıyla aşağıdaki eylemlere yatırımlarını artırmalıdır:

- 9) Savunuculuk setleri, ulusal tartışmalar, topluluk toplantıları ve hatta rekreasyon ve kültürel faaliyetler yoluyla vatandaşların konu hakkındaki anlayışını artırmak için toplumsal cinsiyete duyarlı afet risk azaltma konusunda ulusal ve yerel kampanyaların başlatılması.
- 10) Afet risklerindeki cinsiyet farklılıkları, afet zarar görebilirliği ve cinsiyet farklılıklarına katkıda bulunan altında yatan faktörler hakkında haber yapmak için medyayı dahil edilmesi.
- 11) Hem ulusal hem de toplum düzeyinde afet risk azaltmada kadınları lider ve değişim aktörü olarak teşvik eden hikayeleri vurgulamak için toplumsal cinsiyete duyarlı afet risk azaltmayı örgün, yaygın ve resmi olmayan eğitime dahil edilmesi.
- 12) Farklı paydaşlarla, özellikle de kalkınma sektörlerinde toplumsal cinsiyete duyarlı ARA'nın ana akımlaştırılmasında önemli rol oynayacak olan kalkınma politikası yapımcıları, planlamacıları ve uygulayıcıları ile karşılıklı yarar sağlayan ortaklıkların ve ağların geliştirilmesi.

Kalkınma Süreci

Kalkınma afet risklerini artırabilir ya da azaltabilir. Toplumun ya da bireylerin afetlere karşı savunmasızlığı sürdürülemez kalkınmanın bir sonucudur. Toplumsal cinsiyete duyarlı afet risk değerlendirmesinin kalkınma planlaması ve programlarına entegre edilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik eder ve toplumsal cinsiyete dayalı afet risklerini ve zarar görebilirliği büyük ölçüde azaltarak hem toplumsal cinsiyetin hem de afet risk azaltmanın kalkınmanın her yönünü ilgilendiren konular olduğundan sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunur.

- 13) Toplumsal cinsiyete duyarlı risk değerlendirmesini ulusal ve yerel düzeyde her türlü kalkınma planlaması için bir ön koşul haline getirerek toplumsal cinsiyet perspektiflerinin ve risk azaltma kavramlarının kalkınmanın başlangıcında uygulanmasını sağlamak.

14) Arazi kullanımı ve kentsel planlamada afete dirençli kalkınmayı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmek için arazi kullanımı ve kentsel planlama politika ve stratejilerinde toplumsal cinsiyete duyarlı ARA'nın ana akım haline getirilmesi.

15) Doğal kaynak yönetimi, çevre koruma ve sağlık eğitimine ARA'nın entegre edilmesinde kadınların liderliğini ve rolünü geliştirmek için harekete geçilmesi, kadınların değişim için lider ve aracı olduklarını göstermesi.

16) Mikro kredi ve mikro finans programlarını, finansal desteği afetlere karşı kişisel ve toplumsal zarar görülebilirliklerini azaltmak ve afet risklerini azaltma kapasitelerini artırmak için kullanacak kadınlara daha fazla destek sağlamaya teşvik etmek.

İnsani Yardım Süreci

17) Doğal tehlikelerin neden olduğu acil durumlarda kadın ve erkekler arasındaki farklı ihtiyaç ve endişeleri ele almak için toplumsal cinsiyete duyarlı bir kırılma analizi ve risk değerlendirmesi sonuçlarına dayalı bir afet acil durum planı geliştirilmesi.

18) Afetler sırasında kadınların özel ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak için toplumsal cinsiyet ihtiyaç ve kaygılarını afete hazırlık planlamasına ve yardım malzemelerinin depolanmasına, özellikle de acil yardım malzemelerinin hazırlanmasına dahil edilmesi.

19) Yardıma erişim ve yardımdan faydalanma konusundaki mevcut eşitsizliği gidermek için insani yardımın planlanması ve dağıtımına kadınların katılımının dahil edilmesi.

20) Kadınların afet sonrası toparlanma sürecinde genellikle yeterince söz sahibi olamaması durumunu değiştirmek için afet sonrası toparlanma ve yeniden yapılanma planlama ve programlarına daha fazla kadın katılımının güvence altına alınması.

Metnin orijinaline ulaşmak için:

https://www.unisdr.org/files/42360_20pointchecklistforgendersensitived.pdf